

A bizalom, az őszinte együttműködés jegyében tisztázzuk a problémákat!

Lassan egy évvel tüllesztünk az ellenforradalom tragikus, erkölcsi és anyagi károkat okozó, szomorú viharán. Nemcsak a fegyveres események halottai, a beomlott házak, a hazából elvándorolt, nagyobb tömegében kilátástalanul nyomorgó tízezrek, a sztrájkok miatt meg nem termelt, vagy bűnösen eltékozolt értékek vádolják ezt az ellenforradalmat. A halottak emlékét lassan elfedik a tovább folyó élet eseményeinek élményei, a házakat kijavítják a szorgos munkások, a meg nem termelt és eltékozolt értékek helyett újat termelünk. Az emberek tudatában végbement rombolás azonban — ami le nem mérhető, ami nem látszik, csak néha bukkan fel bizalmas baráti beszélgetések közben — az ellenforradalomnak és előkészítőinek talán legkárosabb és legnehezebben jóvátehető rombolása.

A tizenkét éves nagyszerű szocialista építés az elkövetett hibák ellenére is évről évre több együttérzést teremtett azokban a kispolgári értelmiségi rétegekben, amelyek az első években teljes idegenkedéssel és ellenérzéssel fogadtak minden szocialista távlatot. Az ország képe ez alatt az időszak alatt mégiscsak megváltozott. Az 1956 júliusi párttársaolat után megindult fejlődés, a tavaly augusztusi országgyűlési ülésszak új stílusú, nagy távlatokat megnyitó tárgyalásai pedig olyanokban is rokonszenvet ébresztettek irántunk, akik nem ellenségeink ugyan, de különböz, a múltból hozott hatásoknál fogva éveken át fenntartásokkal éltek. Különösen az értelmiségi soraiban találunk ilyen embereket, akik munkájukat mindig elvégezték azon a poszton, ahol állottak, de a »nem politizáló« közé tartoztak és meg kell mondani, hogy java részük odatartozott az ellenforradalom alatt is és oda tartozik ma is. A mi erőfeszítéseinket éveken át elutasító passzivitással figyelték, ami lassan fogyott ugyan, de az ellenforradalom hatására most ismét — reméljük átmenetileg — bizalmatlanok velünk szemben. A kételemek, a passzivitás úgynevezett elvi okokból táplálkoznak. Bevalottan régiekből és látszólag újakból, szinte egyénenként változóan, de az alap felismerhetetlen közös: az októberi ellenforradalomnak forradalomként való felfogása.

Honnan indult ez a »forradalom«? Kik ellen indult, milyen rendszer ellen indult, kiknek az érdekében?

A kérdésekre, amelyek egy mozgalom lényegét, halad, vagy reakciós tartalmat meghatározzák, csak a mozgalom valóságos eredményeinek alapján lehet megadni a választ. Bármennyire is kedvesek sokaknak az illúziók, a történelmi események megítéléséhez nem lehet illúziókkal telítetten nélkülözni. Nem lehet elmenekülüni sem az állásfoglalás lelkiismereti parancsa elől azzal a látszólagos történelmi érveléssel, hogy a mi korunk eseményeiről csak ötven év múlva tudjuk elmondani, hogy mi volt bennük történelmileg helyes, vagy helytelen. Ez a »tudományos érv« gyávaság, és ha komolyan vennénk, minden politikai tett halálát jelentené. Sohasem volt olyan korszak, amelyben kellő bátorsággal — a belénk nevelődött konvenciókkal való leszámolás bátorságával is! — ne lehetett volna eligazodni. A mi korunk sem ilyen kor. Különösen nem a két világrendszer közötti harc nap mint nap bizonyítja, hogy kinek van igaza, kiben van meg a felelősség az emberek élete, jövője, az emberiség sorsa iránt: a végső összeomlása elől akár a hidrogénháborúra is hajlandó nemzetközi tőkés imperializmusnak,

vagy a szocialista tábor erőinek. Nem mi fenyegetjük nap mint nap a világot az atomháború borzalmaival. Az amerikai nagytőkés monopóliumok hatalma előtt meghódított nyugati kormányok az amerikai tőkés vezetése alatt készülnek erre a »világmegmentő feladatra«.

A magyarországi októberi ellenforradalmi események is ezekre a háborúra spekuláló, a »háború küszöbéig menő« politikai tervekre épültek fel, s tervezőik azt remélték, hogy a háború közvetlen felidézésének veszélyével meg tudják zsarolni a szocializmus táborát. Gondos tervek alapján készítették elő a talajt a felkelés kirobantására. Az októberi események előtt már hónapokkal folyó propaganda a mitizált nacionalizmust állította szembe a valóságos forradalommal, az osztályforradalommal. Hans Freier, a faszizmus egyik ideológusa a 30-as évek elején így fogalmazta meg az ilyen »forradalom« jelszavát: »Forradalom — jobbról!« Nemzetországban ez a jobboldali forradalom — és nálunk is 19 után, az olaszoknál a »Marcia su Roma« után, a spanyoloknál Franco, a portugálaknál Salazar után — a nemzeti jelszavak, a mítosz-szá tett nemzetfogalom, az osztálytartalmtól, nemzetközi lényegétől megfosztott szocialista szó kijátszása volt a proletárforradalom, a demokrácia ellen. A »forradalom — jobbról« jelszava még mindig, mindenütt a fasiszta terroruralom jelszava volt.

Az októberi ellenforradalom előkészítése és véghezvitele során tanúi lehetünk a »nemzet«, a »függetlenség«, a »nemzeti út« fogalmak mitizálásának, a konkrét történelmi összefüggésekből való kiragadásának, tanúi lehetünk annak is, hogy a szocializmus jelszavát osztálytartalmtól és nemzetközi lényegétől megfosztva tudatosan a szocialista tábor ellen játszották ki.

Kinek a hasznára?

Csak végzetesen irreális álmódosók hiheinek abban, hogy a két világ harcai a mi határainknál lezárulnak, s nekünk lehet olyan »nemzeti út« haladni, amelyben egyik világ hatásai sem érvényesülnek. Lehet szocializmust építeni a szocialista államokkal ellenséges álláspontból, s ugyanakkor megvédeni függetlenségünket a kapitalizmus támadása ellen is? Még képtelenebbül: ki tudja azt őszintén és jóhiszeműen feltételezni, hogy a nyugati haderők hozzásegítettek volna bennünk ahhoz, hogy a gyárosok ne kapják vissza gyáraikat, a földbirtokosok földjeiket, az egyház azt a gazdasági és politikai hatalmat, amit a felszabadulás előtt nálunk a kezében tartott, s amit sem a franciák, sem az amerikaiak nem engednének meg neki odahaza. Ki tudja becsületesen és józan ésszel feltételezni mindent? Ez lehetetlen! Márpedig, akik azt mondják, hogy az ENSZ-csapatok jelenléte nemzeti függetlenségünk és szocialista rendünk biztosítását jelentené, ezt a képtelenséget állítják, holott ilyen jelenséggel sehol a világban nem találkozunk. Dél-Koreában az ENSZ-csapatok semmilyen szocialista átalakulást nem segítenek elő, sőt azért vannak ott, hogy ezt az átalakulást megakadályozzák. Tajvanon az amerikai erők Csang Kaj-sek néppellenes, korrupt klikkjét erősítik meg hatalmon. Ciprus szigetén az angolok, Algériában a franciák a függetlenségi mozgalmat terrorral, fegyverrel fojtják vére. Szíria és Egyiptom arab függetlenségi politikája köré az angolok és amerikaiak versengve fonják az arab feudális királycskák buzgó támogatása mellett az összekeverések és fegyveres beavatkozások hálóját. Mi hát a

történelmi realitása a nyugati támogatással, sőt fegyveres védelemmel épülő szocializmusnak?

Az októberi »forradalom« nálunk is jobbról indult. Lefolyását az imperializmus politikusainak, sajtójának és rádióinak örömmujongása, tanácsai, sőt utasításai kísérték. Ez a jobbról jövő »forradalom« — bárki bármilyen illúziót is táplál magában — ellenforradalom, a faszizmus sötét erőinek a szocializmus elleni lázadása, a haladás, a béke elleni rohamja volt. Sokan, akikben ez az ellenforradalmi lázadás felébresztette a múltból hozott nacionalista nosztalgiaikat, nehezen látják ezt be. Mindenkinél nehezebb elismernie, hogy tévedett. Az ilyen elismerés azt követeli, hogy végigvizsgáljuk a tudatunkban lerakódott fogalmakat, ítéleteket, s mindazt, ami hibás, ami elavult, ami káros kiszorjuk onnan. Kiszorjuk az illúziókkal, a megcsélt hazugságokkal együtt. Mindenkinél, aki népe életét, jövőjét félti, aki képes arra, hogy túlmenjen a »légy éte« önmagának» kispolgári önző és felelőtlen magatartásán, kötelessége megtenni ezt az önvizsgálatot és tisztogatást. Kötelessége azzal a néppel szemben, melynek érdekében úgy véli, hogy szól, él, dolgozik, de kötelessége önmagával szemben is. Gyáván, a kérdéses tisztázása előli örökös menekülésben csak korcs, felemás életet lehet élni.

Az ellenforradalom megzavarta a fejeket, meghamisította a szavak jelentését, a fogalmak tartalmát. A mi dolgunk, hogy elősegítsük ennek a zavarnak a tisztázását, de az, hogy ezt a tisztázást véghezvigye, az már mindenkinél a legsajátabb lelkiismereti ügye, amit minden gondolkodó főnek végre kell hajtania önmagában. Ez is egyik feltétele a bizalom, az őszinte együttműködés kialakulásának.

Sz. G.

A MIHÁLYTELKI ÚJ ÉLET TSZ mégiscsak meghozza tagjainak AZ ÚJ ÉLETET

A múlt év októberében a mihályteleki Új Élet Termelőszövetkezetben az emberek nagy többsége azt mondta — még azok is, akik megjedtek, s azt gondolták most már örökre befelelgett a népi demokráciának —, jó volt és még most is jó ez a szövetkezet. Mert ami igaz, az igaz! Ötvenhatvan forint között mozgott általában az egy munkaegetre jutó jövedelem és hozzá még a háztáji. E szép haszonért a családokból általában csak egy ember dolgozott. Sok családtag még azt sem nagyon tudta merre van a szövetkezet birtoka. Mégis, amikor feleletet kellett adni arra, hogy maradjon-e a szövetkezet vagy sem, sokakban felülkerekedett a kapzsiság, az önzés és a koncon való marakodás majdnem a szövetkezet teljes feloszlásához vezetett.

Ezzel egyidőben kezdett kibújni szunnyadó csirájából a régi »Aki bírja marja« jelszón alapuló földzsors, mely egyeseknek borkikopásig való robotot, másoknak viszont henye, dologtalan életmódot jelentett volna. Talán még be sem fejeződött a szövetkezet kifosztása, amikor többek között Dobó István — de nemcsak ő, hanem rajtakívül nagyon sokan így tettek —, felkínálta 8 hold földjét évi 16 ezer forint haszonbérletért. Papp Pál volt szegényparaszt, aki most ismét majdnem újra azzá lett. Még azt is bele akarta tenni az al-

kuba, hogyha lesz beadás, akkor azt is a bérli fizesse ki, a többi költségekkel együtt. Mire Papp Pál úgy döntött társaival együtt, hogy ha már így lesz, örökre elköszön a földműveléstől.

Ilyen lehetőségekkel kecsegtette tehát az ellenforradalom a tsz-ekbe tömörült volt agrárproletárokat, kisparasztoztak. Ezért döntöttek úgy az Új Élet Tsz volt szegényparaszt tagjai is, hogy

kitartanak a közös mellett.

Harminchárman voltak és ma is annyian vannak, akik megvetették lábukat a szövetkezeti tábla egyik sarkán. A részes robotmunka helyett a szövetkezetit választották.

Ha egészen pontos adatok nem is, de jónéhány szám tanúskodik amellett, hogy az együtt maradt kis kollektív eredményesebben gazdálkodik, mint az egyének. Nem számítgatás, a mázsakönyv hamisíthatatlanul bizonyítja: a tsz idei búzatermés átlaga 18 mázsa, az árpaé pedig 19 mázsa 70 kiló holdanként. Ezt mint nemesített vetőmagot az állam az utolsó szemig átvette, s helyette az egyéni által termelt szokványmagot adott és fizetett még hozzá 33, illetve 32 forintot mázsánként nemesítési felárként. Ezt még a cséplőgép-rész után is megadták, összesen 30 ezer forintot. Egyéni parasztkörökben

ma még az a vélemény járja — s ebben van is némi igazság —, hogy a búzatermelés nem nagyon kifizető dolog. Az Új Élet példája mutatja: kifizetődik a búzatermelés, de csak szövetkezetben. A Szegeden kialakult állami gabonárákat alapulvéve s hozzászámítva a nemesítési és a nagyobb mennyiség után járó felárakat, az Új Élet Tsz egy hold gabonaföldjéről több mint

5500 forintot jövedelmezett.

Ha valami elemicsapás közbe nem szól, az Új Élet Tsz maroknyi tagsága az idén paprikatermelésben is learatja az egyéniek előtt, a bábért. A háztájakkal együtt 20 holdon termelnek paprikát, legnagyobb részét öntözéses módszerrel. Az ígérkező nagy termés mellett a jövedelem jórészt a parikavetőmag termelés biztosítja majd. Sok pénz ígérkezik lucernamagból is.

Akarmelyik tábláját tekintjük most a szövetkezetnek, mindegyikre csak egyet mondhatunk: nagyon szép. Kukoricából átlag lesz holdanként ötven mázsa. A három méteres szárazon általában mindegyiken van két-két darab, máris mélyen lehaljolt vastag kukorica-cső.

A terméseredmények fokozatos emelése érdekében a jövőben még több trágyára lesz szükség. Erről úgy gondoskodnak, hogy most mint új üzemágra fokozatosan áttérnek a szarvasmarha hizlalására. Az idén egyelőre a megtevő fejőstehen állomány el-tartása mellett 8–10 darab marhát számítanak hizbóra állítani. A későbbiek során fokozatosan emelik ezt a számot. A szarvasmarhahizlalás fejlesztéséhez segít az az új daráló is, melyet mintegy 30 ezer forintot saját költségéből a közeljövőben akarnak felépíteni a faluban. A vámkeresmény nagyban hozzásegít a takarmányszükséglet kielégítéséhez.

Az Új Élet Tsz-re éppúgy, mint októberben, most sem tud

az irigy sem rosszat mondani.

Egyesek úgy köszöntek el az ősszel nagymérgesen a szövetkezetből, amikor látták, hogy az csak nem akar feloszlani: »Ha az isten is és a tanács is úgy akarja, akkor nem jövünk vissza«. Nos, eddig sem az isten, sem a tanács nem sarkallt senkit sem arra, hogy szándéka ellenére lépjen vissza. Mégis vannak már emberek, akik ballépésnek, megdondolatlanságnak minősítik őszi cselekedeteiket. Csizsár Antal dolgozó paraszt a minap népes gyülekezett előtt jelentette ki, »Nekem is jobb volt míg szövetkezeti tag voltam. Vissza is megyek oda, előbb-utóbb még ha egyes ismerősök meg is haragszanak ezért rám«.

Az új sikereknek — és ezt az egyének is látják — egy a titka: Mihályteleken most olyan emberek kezébe van letéve a szövetkezeti mozgalom sorsa, akiknek

szívük, lelkük a szövetkezeté.

Tavaly sokszor még 7 órákor is verbuválni kellett a népet a munkakezdéshez. Most hasonlóan az egyénekhez, ha kell már 4 órákor kint vannak az emberek a háttárban. Ha szorít a dolog, mint gabonahordáskor is volt — még vasárnap is kivétel nélkül, zokszó nélkül dolgoznak az emberek. E tapasztalatok után nyugodtan mondhatjuk: a sok évi áldozatos nehéz munka, mely a sikerek mellett a hibákban is bővelkedett, mostmár meghozza értékes gyümölcsét. Az igazi szövetkezeti termelés végérvényesen megvetette a lábát a mihályteleki földeken is.

Csepri József

Ma kezdődnek Szegeden a VII. vasutasnap ünnepei

Ma délután 6 órakor a vasutas-sporttelepen ünnepi nagygyűléssel kezdődnek meg Szegeden a VII. vasutasnap ünnepei. A nagygyűlésen Csintalan József elvtárs, az igazgatóság helyettes vezetője mond beszédet. Az ünnepi beszéd után több vasutasnak jó munkájáért kitüntetés-ket, jutalmakat nyújtanak át. Vasárnap reggel folytatódna az ünnepségek. A vasutas fúvószenekar zenés ébresztőt tart a városban, 10 órákor megkoszorúzzák a szovjet hősök Széchenyi téri emlékművét, majd 11 órákor a vasutas zenekar térzenét ad a Széchenyi téren.

Délután a vasutas-sporttelepen sportbemutatókra, versenyekre kerül sor. A versenyszámok között kulturális műsort mutatnak be. Este a vasutas Petőfi Művelődési Otthon művészcsoprtjának és zenekarának, valamint a Nemzeti Színház művészeinek műsorában gyönyörködhetnek a vasutas dolgozók és hozzátartozók. A műsor után a SZVSE kerthelyiségében és a Petőfi Művelődési Otthonban táncmulatság lesz.

Sz. G.

A NIVO KTSZ dolgozói SEGITENEK a Bartók Béla téri körhinta elkészítésében

Augusztus 20-án már felavathatják a gyerekek új hintájukat

Néhány hete hírt adtunk arról, hogy a Szegedi Kenderfonó dolgozói elhatározták, hogy munkaidő után, az üzembem más célra már nem hasznosítható anyagból egy »forgót«, azaz 32 személyes körhintát készítsenek a szegedi gyermekek számára.

A körhinta »összkomfortos« lesz, golyócsapágyakon

forog majd. Augusztus húszára el szeretnék a kendergyáriak készíteni, ezért munkaidő után néha harminc-harmincöt személy is foglalkozik vele: hegesztők, lakatosok igyekeznek, hogy a körhinta a mondott határidőre már a Bartók Béla téren álljon.

A forgó elkészítésének ter-

véről szóló cikkünkben »gyengéd célzást« tettünk arra, hogy a forgóhoz faülések is szükségesek, illetve egy áldozatkész szegedi faipari üzem, amelynek dolgozói ugyancsak társadalmi munkával, a hulladékokból készítenék el az üléseket.

A »felhívás keringőre« elhangzott és a NIVO Játék és Tömegcikk KTSZ dolgozói — mint az a bizonyos Kati —, hajlandók is voltak »táncba menni« s küldöttük felkeresni a Szegedi Kenderfonó »forgó-készítő« részlegét és méretet vett. Pillanatnyilag már készült is az üléseket, hűtfőre-kezdre már átszállították a Kenderfonóba, mert — ahogy mondják —, rajtuk már ne múljon a Bartók Béla tér környékének, a Hajnóczy utcai óvodásgyermekeknek öröme.

A kendergyáriak először úgy gondolták, hogy egy másik vállalatot kérnek fel a forgóhinta befestésére. Azonban aludtak egyet és elhatározták, hogy azt is megteszik házilag. Ha már ennyit fáradoztunk, a festést se bízzuk másra! — mondták.

Reméljük, hogy minden rendben megy és alkotmányunk ünnepén sok gyermek boldogan avatja fel a Bartók Béla téri forgóhintát a »társadalmi munkás« üzemi dolgozók nem kis öröme.

Befejeződtek az egyetemi felvételek

Most folyik a fellebbezések felülvizsgálata

Az egyetemi és főiskolai felvételek a közelmúltban befejeződtek. A felvételi bizottságokra rendkívül nagy munka hárult, hiszen a jelentkezők száma többszörösen meghaladta a felvehető létszámát. A Tudományegyetemen 250, a Főiskolán 155 hallgatót vettek fel az 1957–58-as tanév első félévére.

A felvételi bizottságok éberen vigyáztak arra, hogy a felvett egyetemi hallgatók közé ellenforradalmárok, vagy osztályidegenek ne kerüljenek. A nagy számban történt jelentkezés alkalmat adott arra is, hogy az eddigi éveknél jobban megválogassuk az egyetemre és főiskolákra kerülőket és csak azok jussanak be a főiskolákra és egyetemre, akik tehetségük, tájékozottságuknál és hi-

vatássonteretükénél fogva erre alkalmasak.

Jelenleg a fel nem vett hallgatók fellebbezési kérvényeit vizsgálják felül. A napokban ezzel a munkával is végeznek a bizottságok tagjai.